

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

СПІЛЬНИМИ ЗУСИЛЛЯМИ

АДМІНІСТРУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ: ЯКІ ЗМІНИ ПОТРІБНІ ОРГАНАМ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Оксана Продан,
Радниця Голови Асоціації міст України

СТАТТЯ 14 ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

пункт 14.1.1:

адміністрування податків, зборів,...- це сукупність рішень та процедур контролюючих органів і дій їх посадових осіб, що визначають інституційну структуру податкових та митних відносин, організовують ідентифікацію, облік платників податків і платників єдиного внеску та об'єктів оподаткування, забезпечують сервісне обслуговування платників податків, організацію та контроль за сплатою податків, зборів, платежів відповідно до порядку, встановленого законом

СТАТТЯ 41 ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

«Контролюючі органи та органи стягнення

пункт 41.1.1:

податкові органи

пункт 41.1.2:

митні органи

ЕТАПИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ:

- 1.** Облік платників та об'єктів
- 2.** Роз'яснення, консультації
- 3.** Контроль за декларуванням
- 4.** Здійснення перевірок
- 5.** Оформлення перевірок
- 6.** Вручення ППР
- 7.** Розгляд оскаржень
- 8.** Нарахування штрафів
- 9.** Контроль за надходженням платежів
- 10.** Вручення податкових вимог
- 11.** Повернення надмірно сплачених коштів
- 12.** Проведення претензійно-позовної роботи
- 13.** Представництво у судах
- 14.** Відшкодування шкоди

ЗАРЕЄСТРОВАНІ У ВРУ ЗАКОНОПРОЄКТИ З АДМІНІСТРУВАННЯ:

- проєкт Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів щодо вдосконалення адміністрування податку на майно», реєстр. №11067 від 08.03.2024;
- проєкт Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування земель природно-заповідного фонду земельним податком, реєстр. №10198 від 30.10.2023;
- проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення системи оподаткування місцевих податків і зборів в частині податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки», реєстр. № 8317 від 29.12.2022.

ОБГОВОРЮВАЛИСЬ НЕ ЗАРЕЄСТРОВАНІ ЗАКОНОПРОЄКТИ:

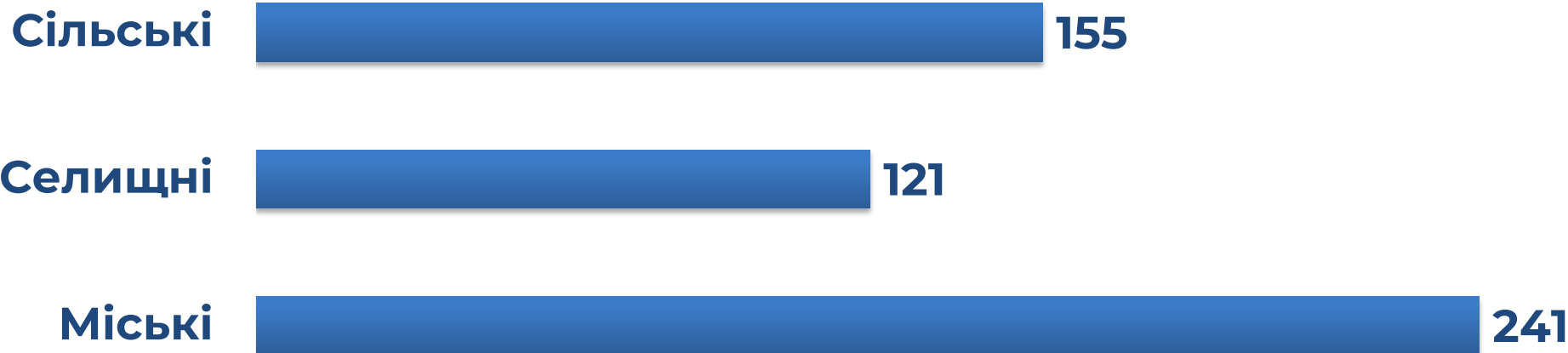
- проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо надання додаткових повноважень органам місцевого самоврядування в частині адміністрування місцевих податків і зборів», отриманий від Мінфіну, березень 2023;
- проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» щодо вручення органами місцевого самоврядування платникам податків податкових повідомлень-рішень», отриманий від Податкової служби, липень 2024.

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ПРОВІВ ОПИТУВАННЯ ГРОМАД:

«Який з етапів адміністрування місцевих податків та зборів Ваша територіальна громада має можливість або готова забезпечити у разі надання додаткових повноважень органам місцевого самоврядування?»

517 громад відповіли:

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ПРОВІВ ОПИТУВАННЯ ГРОМАД:

**«І. Облік платників та їх об'єктів оподаткування місцевими податками та зборами»
можуть адмініструвати - **54,9%****

**«ІІ. Повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань та пені»
готові адмініструвати - **49,9%****

Лише **9,7% громад - готові забезпечити адміністрування місцевих податків та зборів на
усіх 14 етапах**

Державний реєстр речових прав на нерухоме майно та Державний земельний кадастр, які використовуються для оподаткування, не містять інформації про всі об'єкти нерухомості, в тому числі земельні ділянки

Наказ Міністерства фінансів від 06.07.2018 року №602 «Про затвердження узагальнюючих податкових консультацій з деяких питань оподаткування платою за землю» унеможлиблює застосування статті 287 Податкового кодексу України: **«Власники землі та землекористувачі сплачують плату за землю з дня виникнення права власності або права користування земельною ділянкою.»**

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ УЗАГАЛЬНИВ ЗАВДАННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО, ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ТА ПРАВОВОГО ПОСИЛЕННЯ СИСТЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ МІСЦЕВИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ:

1. Посилення контролю щодо правильності нарахування, повноти, своєчасності та сплати податків і зборів, що зараховуються до бюджетів місцевого самоврядування
2. Закріплення виключно за ОМС право встановлення пільг з місцевих податків і зборів, забезпечення оподаткування всіх об'єктів, надання ОМС повноважень з формування та ведення муніципальних фіскальних реєстрів
3. Подальший розвиток електронних сервісів для удосконалення механізму протидії ухиленню від сплати податків і наближення податкового законодавства України до законодавства ЄС

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ЗВЕРТАЄ УВАГУ:

ОМС розробляються програми (плани) заходів щодо забезпечення виконання бюджету громади на рік, або програми мобілізації зусиль по забезпеченню надходжень до бюджету громади, або заходи щодо наповнення бюджету громади, економного та раціонального використання бюджетних коштів, дотримання бюджетної дисципліни тощо, якими визначаються напрями роботи, виконавці, терміни, контрольні показники/критерії оцінки результату щодо досягнення загальної мети - забезпечення надходжень до бюджетів громади.

В законопроекті №11131 Міністерство фінансів пропонувало вилучити право виконавчих органів ОМС координувати діяльність відповідних органів стягнення щодо виконання визначених для територій показників доходів бюджету. Завдяки поправкам Р.Тістика і Г.Васильченко та підтримки народними депутатами Комітету ВРУ з питань бюджету аргументів Асоціації міст України та захисту Р.Тістика, частину п'яту статті 78 БКУ доповнено абзацом четвертим такого змісту: «Виконавчі органи сільських, селищних, міських рад координують діяльність відповідних органів, що контролюють справляння надходжень бюджету щодо виконання визначених для територій показників доходів бюджету.»

Щомісячне публічне звітування про виконання показників розпису доходів місцевих бюджетів.

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ПРОПОНУЄ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ:

1. Закріпити виключно за ОМС право встановлення пільг з місцевих податків і зборів - дотримання положень частини 3 статті 9 Європейської хартії місцевого самоврядування
2. Забезпечити оподаткування всіх об'єктів нерухомого майна, а не тільки зареєстрованих після 2013 року
3. Надати ОМС повноваження з формування та ведення муніципальних фіскальних реєстрів
4. Запровадити механізм наповнення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Державного земельного кадастру даними муніципальних фіскальних реєстрів
5. Забезпечити постійний повноцінний обмін інформацією між податковими органами та органами місцевого самоврядування
6. Посилити контроль та відповідальність за перереєстрацію без зміни місця розташування підприємств, установ посеред бюджетного року
7. Надати ОМС доступ:
 - до ПТК АС «Є Казна» або системи дистанційного обслуговування з використанням ПТК «Клієнт казначейства Казначейство» у режимі перегляду в частині інформації про реєстрацію зобов'язань;
 - до державних реєстрів з реєстрації нерухомого майна, земельних ділянок, автомобілів;
 - до «Податкового блоку» з можливістю надання пропозицій щодо нарахування місцевих податків по конкретних фактах порушень

АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР АСОЦІАЦІЇ МІСТ УКРАЇНИ ПРОПОНУЄ ТАКОЖ ЩОДО НОРМАТИВНО ГРОШОВОЇ ОЦІНКИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК:

- переглянути Методику нормативно грошової оцінки земельних ділянок зі внесенням змін до постанови Кабінету Міністрів України від 03 листопада 2021 року No 1147.

З 01 січня 2024 року впроваджена в дію нова нормативно грошова оцінка земель, яка розроблена відповідно до Методики нормативно грошової оцінки земельних ділянок затвердженої Кабінетом Міністрів України від 03 листопада 2021 року No 147, якою в разі зменшено нормативно-грошову оцінку земель ряду призначень (наприклад в частині земель оздоровчого призначення, транспорту)

- запровадити застосування нормативної грошової оцінки земельних ділянок проведеної вперше, зокрема, для продажу таких земельних ділянок або продажу прав на них на конкурентних засадах (на земельних торгах), з дня офіційного оприлюднення таких рішень.

Громади втрачають надходження до своїх бюджетів, оскільки чекають від півроку до півтора року, коли можна застосувати НГО до такої земельної ділянки та виставити її на торги, а потенційні покупці втрачають час в очікуванні коли необхідна їм земельна ділянка буде виставлена на торги та вигоду від початку використання таких земельних ділянок

- ввести попередню компенсацію втрат бюджетів громад в разі застосування за рішенням органу центральної влади зменшеної нормативно-грошової оцінки та втрат місцевих бюджетів.

Асоціація міст України системно працює над проєктами законодавчих актів, а також за результатами роботи галузевих секцій напрацьовує спільні для всіх громад пропозиції вирішення проблем.

Постійно отримувати інформацію про зміну законодавства, досвід різних муніципалітетів, взаємодію органів місцевого самоврядування та можливості громад варто на:

